

**PROCJENA TOLERANTNOSTI HRVATSKE GERMPLAZME VINOVE
LOZE NA SUŠU (KK.05.1.1.02.0010)**

**SHEMA ZA JAČANJE PRIMIJENJENIH ISTRAŽIVANJA ZA MJERE
PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA**

Razdoblje provedbe projekta: 1. ožujka 2020. do 1. ožujka 2023.

Fenotipske karakteristike autohtonih sorata vinove loze

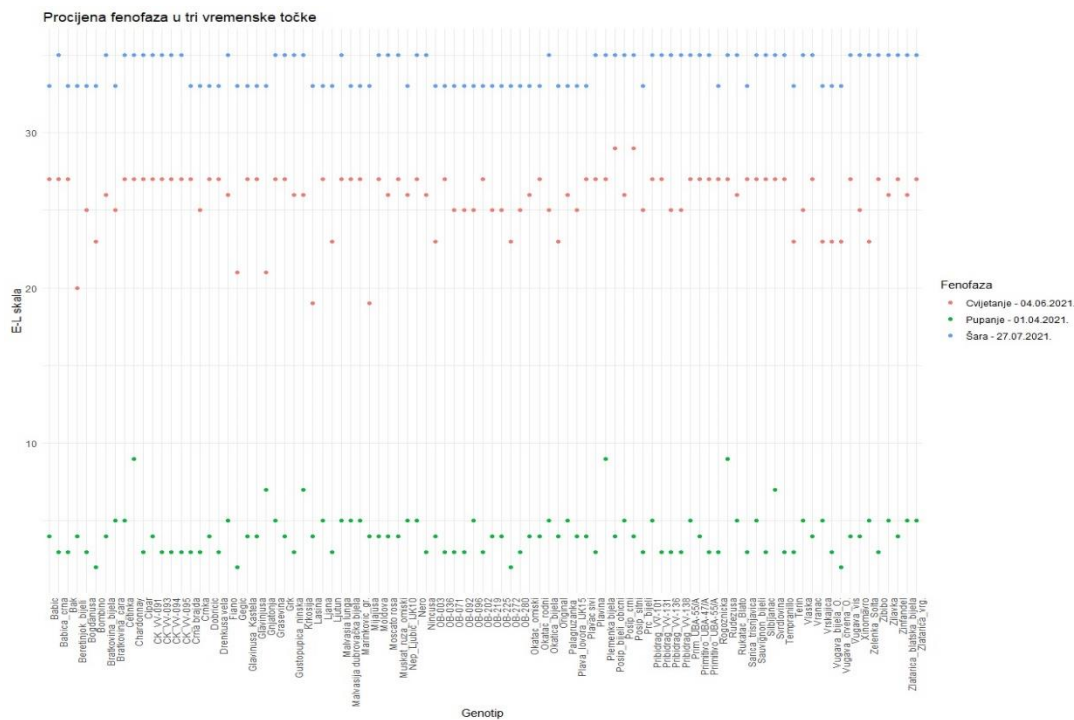
Fenološke faze

Ulazak u pojedinu fenofazu ciklusa, dinamika rasta i razvoja te postizanje zrelosti ovisi o sorti. Sorte se po ulasku u pojedinu fenofazu razlikuju od 3 do 6 tjedana (Boursiquot i sur., 1995; Wolkovich i sur., 2017). Eichhorn-Lorenz (E-L) sustav je standardizirani način za opisivanje fenoloških faza rasta vinove loze. Podatci o fenofazama od velikog su praktičnog značaja u ocjenjivanju i odabiru mjesta za podizanje vinograda, izboru sorte i podloge vinove loze, te provedbi agrotehničkih i ampelotehničkih zahvata, te mjera zaštite protiv bolesti i štetnika. Agroekološki čimbenici okoline imaju snažan utjecaj na početak i trajanje pojedine fenofaze. Kretanje vegetacije u proljeće ovisi o nastupu povoljnih prilika, temperaturi tla i zraka (García de Cortázar-Atauri i sur., 2017).

Uslijed ekstremno visokih temperatura u proljeće i ljeto skraćuju se intervali rasta i pomiču se fenološke faze (Duchêne i Schneider, 2005; Tomasi i sur., 2011). Glavni fenološki događaji variraju od 25 do 45 dana između najranije i najkasnije godine tijekom 45 godina istraživanja provedenih na 55 sorti u Vento regiji u Italiji i ustanovljenog povećanja prosječne dnevne temperature za 2.3°C. Rane i srednje rane sorte su brže pomicale svoje fenološke faze prema ranijem dijelu godine za razliku od kasnih sorti (Tomasi i sur., 2011).

Fenološke faze razvoja kod autohtonih hrvatskih sorata

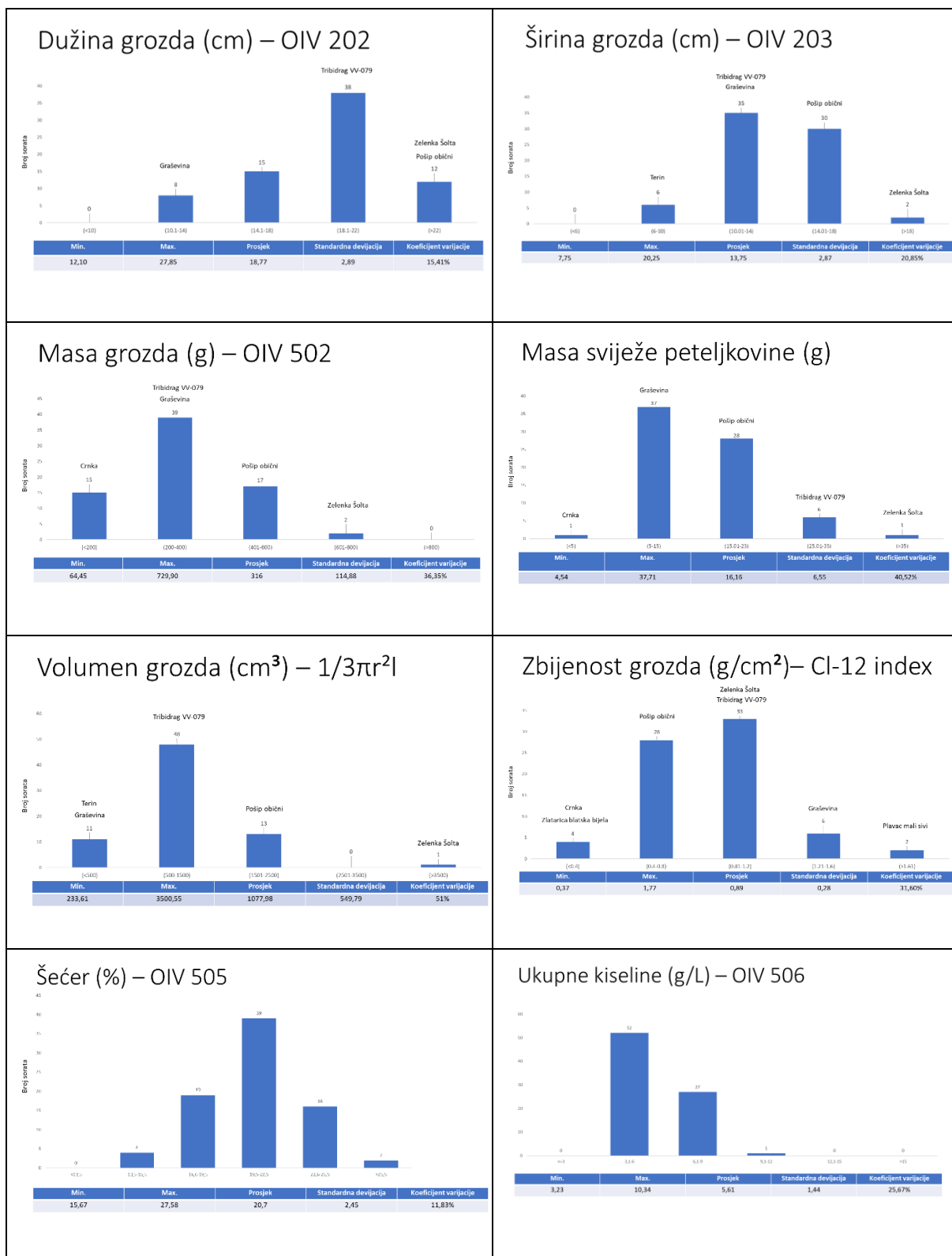
U vegetacijskoj sezoni 2021. godine evaluirane su fenološke faze u kolekcijskom vinogradu Instituta na lokalitetu Duilovo. Određeno je vrijeme pupanja, cvatnje, šare i pune (tehnološke) zrelosti grožđa (slika 2). Najranije su počele otvarati pupove sorte: Gnjatonja, Krkošija, Svrđlovina, Chardonnay, Plemenka bijela i Rudežuša. U fazu cvatnje najranije je ušao Pošip bijeli (klonska varijacija Pošip bijeli obični i Pošip bijeli sitni). 15 sorata je kasnije ušlo u cvatnju, dok je od toga 7 sorata (Gegić, Bombino, Vugava bijela omiška, Vugava crvena omiška, Ljutun, Terin i Plavac mali OB-272) bilo dosljedno s kasnijim otvaranjem pupova. Prilikom evaluacije šare (27.07.2021.) sve sorte su bile više-manje ujednačenog nastupa ulaska u fazu šare. Tehnološka zrelost grožđa ovisila je o postignutom sadržaju šećera i ukupne kiselosti. Sve sorte su ubrane u rasponu od 20 dana. Ranija dob dozrijevanja (kraj kolovoza i početak rujna) je bila kod 31 sorte, srednje kasna kod 40 sorata i kasna dob dozrijevanja kod 21 sorte.

Slika 2 Fenološke faze prema E-L skali za autohtone sorte u kolekcijskom vinogradu Duilovo u Splitu tijekom vegetacijske sezone 2021. godine

Agrobiološka svojstva sorata vinove loze

U 2021. godini u kolekcijskom nasadu Instituta analizirane su morfometrijske karakteristike grozda (dužina, širina, masa, masa peteljkovine, volumen, zbijenost) i osnovni pokazatelji kakvoće mošta (šećer i ukupna kiselost) kod 80 različitih sorata (slika 3). Utvrđena je visoka varijabilnost kod svih ispitivanih karakteristika. Masa grozda je varirala od 65,45 (g) do 729,90 (g). Najveća masa grozda i najveći volumen grozda bili su kod Zelenke šoltanske. Najveća dužina grozda zabilježena je kod Pošipa bijelog i Maraštine, a najkraća kod Graševine. Najmanja zbijenost grozda je zabilježena kod sorte Zlatarica blatska bijela, dok je najzbijeniji grozd imao Plavac mali sivi. Sadržaj šećera je značajno varirao između sorata, a najveći broj sorata imao je od 19,5 do 22 °Babo. Ukupna kiselost je bila prilično niska kod 52 sorte i kretala se od 3,1 do 6,0 g/L, dok je kod 27 sorata sadržaj bio od 6,1 do 9,0 g/L. Kod 17 sorata utvrđena je pH vrijednost u moštu veća od 3,8, dok su 63 sorte imale pH vrijednost od 3,1 do 3,8.

Slika 3 Morfometrijske karakteristike grozda i kakvoća mošta kod 80 različitih sorata vinove loze analizirani u berbi 2021. godini u kolekcijском vinogradu Instituta